

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

Credința noastră

53. Bărbăția și cumpătarea

Împreună cu înțelepciunea și dreptatea ca virtuți morale sînt socotite deopotrivă bărbăția (curajul) și cumpătarea. Se înțelege că și acestea trebuiesc însușite de iubire, căci iubirea e sufletul tuturor virtuților, tuturor faptelor bune.

În viața noastră ne întîmpină diferite situații, unele grele altele mai ușoare, unele apăsătoare altele luminoase. Noi nu trebuie să ne lăsăm copleșiți de greutatea ce le întîmpinăm, de necazurile și suferințele ce vin pe drept sau pe nedrept, cu voie sau fără voie, dinăuntru sau din afară. Cine poate spune că în anii pe care i-a trăit s-a bucurat numai de succese, de rezultate bune și mulțumitoare? E adevărat că unii trec mai ușor prin viață, alții se lovesc de multe și grele încercări. Sînt oameni care stau țintuiți pe patul suferinței toată viața sau ani îndelungați. Sînt unii — care deși vrednici — totuși nu ajung să fie promovați, din pricină că alții îi ponegrec sau îi nedreptățesc. Însă și în cazuri de acestea pînă la urmă vrednicia biruiește și este pusă la locul de cinste ce i se cuvine.

De aici rezultă că bărbăția înseamnă luptă pentru biruința binelui asupra răului, a idealurilor superioare ale fiecăruia și ale poporului, dar înseamnă și suportarea necazurilor și durerilor, prin care sufletul se călește, trece — cum se zice — prin proba „focului” și se „oțește”.

Pildă supremă în această privință o avem în viața Mîntuitorului. El a venit ca „lumea viață să aibă și cît mai multă viață”... (Ioan 10, 10). „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea încît pe Fiul Lui Cel Unul-Născut l-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16). Pentru aceasta Iisus a primit să sufere ocara și prigoana, să ia asupra Sa crucea și să sufere chinurile răstignirii pînă „și-a dat duhul” (Ioan 19, 30). Toată viața Lui este luptă, este bărbăție în înfruntarea celor ce îl urmăreau ca să-l „prindă în cuvînt”, îl ponegreau, îl urau, ca — pînă la urmă — să-l condamne la moarte.

Maica Domnului a întîmpinat grele încercări cînd a fugit cu pruncul Iisus în Egipt. De asemenea cînd a urcat cu Fiul ei spre Golgota și a stat la picioarele Crucii cînd în inima ei de mamă s-a înfipt adînc sabia durerii.

Sfinții Apostoli au mers pe urmele lui Iisus. Și ei au înfruntat, cu un curaj deosebit, greutatea propovăduirii Evangheliei lui Hristos. Ei au fost prigoniți, cei mai mulți ajungînd să fie condamnați la moarte. Și pilda lor a fost urmată de șirul mucenicilor creștini din primele trei veacuri, care au mărturisit pe Hristos cu suferințe grele și chiar moarte.

Bărbăția se arată și în vremuri grele și în lupta pentru eliberarea poporului de sub stăpîniri străine sau în lupta pentru înlăturarea nedreptății și pentru formarea unei vieți drepte și îmbelsugate pentru toți fiii patriei. Această bărbăție merge dacă e nevoie pînă la sacrificarea vieții pentru binele și libertatea poporului. De aceea sînt cinstiți în mod deosebit eroii poporului din toate sectoarele de activitate, nu numai în condiții excepționale, ci și în munca dăruită deplin propășirii obștești.

Desigur bărbăția — în diferitele împrejurări — se cucerește prin exercițiu, prin strădania continuă de a împlini deplin cele necesare pentru ca binele să fie mereu biruitor și în viața publică și în viața familiei și în viața personală a fiecăruia, pentru ca încercările vieții să ducă la întărirea caracterului moral, a personalității. E nevoie deci ca virtutea bărbăției să fie exercitată și desăvîr-

șită continuu. Nu trebuie să ne îngăduim nici o slăbiciune, ci să stăm neclintii în orice situații ne-am afla. Desigur e vorba de situații, în care ni se cere să avem o viață sănătoasă și rodnică și să slujim interesele superioare ale patriei.

Împotriva bărbăției stă păcatul nestatorniciei (omul cu mai multe fețe, care urmărește numai scopuri personale), al lașității (din frică), al răzbinării, al curajului nejudicat ș. a.

De aici se vede însemnătatea deosebită a bărbăției atît pentru viața individului, cît și pentru binele poporului.

În calitate de credincioși trebuie să pășim pe urmele lui Hristos, suportînd cu răbdare toate necazurile și suferințele. Să privim la Crucea lui Hristos și să înțelegem cuvîntul Domnului, că „întru răbdarea voastră veți dobîndi sufletele voastre”, veți dobîndi fericirea cea veșnică. Crucea e semnul lui Hristos și semnul creștinătății noastre. Ea însă e sprijinită pe cerul luminilor, pe încrederea că vom fi împreună în veșnicia cea fericită.

Cumpătarea este echilibrul în toate sau înfrînarea și disciplinarea tuturor poftelor și dorințelor noastre sufletești și trupesti. În tot ceea ce face omul trebuie să aibă un cumpăt. De aceea el trebuie să mînințe și să bea cu „dreaptă jude-

cată”, adică atît cît e de trebuință și atît cît e cuvîncios. La fel el trebuie să fie cu băgare de seamă la ceea ce spune, la felul cum se îmbracă, cum se comportă. Se știe că „vorba multă e sărăcia omului” și duce adesea la certuri și vrăjmășii. Să ne stăpînim limba. Cumpătarea ne ajută să nu fim robiți de plăceri, de lucrurile ce le avem, de lăudăroșenie și palavrageală, adică să fim eliberați de ele. În felul acesta ne păstrăm sănătatea trupului și a sufletului și o întărim, pe cînd orice abuz, orice depășire a ceea ce e necesar are urmări rele și asupra sufletului și asupra trupului. Așa spre exemplu a bea un pahar de vin este lucru bun. Însă cel ce abuzează de băutura ajunge să-și piardă controlul judecării, devine bețiv și rob al băuturii.

Sînt unii care cred că totul e să îngrămădești cît mai multe lucruri și să te lauzi cu ele. Dar — cum spune proverbul — „ce-i mult nu-i sănătos”, ce e exagerat, adică peste măsură, e dăunător și nici nu face impresie bună la cei din jur.

Exemple de cumpătare avem în viața Mîntuitorului, a Maicii Domnului și a Sfinților. Bunii credincioși se străduiesc să urmeze pilda Sfinților și să fie cumpătați în toate. Aceasta cere o atenție și o luptă continuă în fiecare clipă, în fiecare ceas, în fiecare zi și în orice împrejurare.

Împreună cu bărbăția cu cumpătarea credinciosul duce „lupta cea bună” la care ne cheamă pe toți Sfinții Apostol Pavel, ca astfel să fim adevărați ucenici ai Domnului nostru Iisus Hristos.

† NICOLAE

Mitropolitul Ardealului

Despre conștiință

Cînd a creat Dumnezeu pe om, a așezat în el o sămînță divină, mai vie și mai luminoasă decît o scînteie, pentru a lumina sufletul și pentru a-l face să deosebească binele de rău. Aceasta se numește conștiință, care este legea naturală necrisată. Ea este reprezentată de Părinți ca fîntînele săpate de Isaac, pe care le astupau filistenii (Fac. 26, 15).

Conformîndu-se acestei legi a conștiinței, patriarhii și sfinții, înainte de legea scrisă, au fost plăcuți lui Dumnezeu. Însă oamenii au neglijat-o și au nesocotit-o, în mod progresiv, prin păcatele lor.

De aceea a fost de lipsă legea scrisă, a fost de lipsă venirea profeților și chiar venirea Mîntuitorului Iisus Hristos, pentru a o scoate la lumină și pentru a o reafirma prin practicarea sfințelor sale porunci. Este, deci, în puterea noastră, fie să o neglijăm, fie să o lăsăm să ne lumineze, dacă o ascultăm. Dacă conștiința noastră ne spune să facem un lucru sau să nu-l facem, dacă ea ne spune din nou și noi nu facem ceea ce ea ne zice, persistînd în a o nesocoti, povara care apasă asupra ei o împiedică să ne conducă viața în mod clar. Asemenea unei lampe a cărei claritate este întunecată de impurități, ea începe să ne facă să vedem lucrurile mult mai confuz, mult mai obscur. După cum într-o apă tulbure nimeni nu-și mai poate vedea fața, tot așa și noi ajungem de nu mai distingem vocea conștiinței și facem ceea ce noi nu dorim. Totuși nu e nimeni care să fie lipsit de glasul conștiinței, fiindcă ea este ceva dumnezeiesc în noi, care nu moare niciodată. Ea ne amintește fără încetare de datorile ce le avem. Însă noi sîntem cei ce nu le ascultăm.

Profetul plînge pentru aceasta pe Efraim, zicînd: „Efraim este asupritor asupra dușmanului și nesocotește dreptul fiecăruia, fiindcă îi plac să alerge după idoli (plăceri)” (Os. 5, 11).

Conștiința este aceea pe care o numește „dușman”. De aceea se spune în Evanghelic: „Împacă-

te cu pîrișul tău degrabă, pînă ești cu el pe cale, ca nu cumva pîrișul să te dea judecătorului și judecătorul slujitorului și să fii aruncat în temniță. Adevărat grăiesc ție: Nu vei ieși de acolo, pînă ce nu vei fi dat cel din urmă ban” (Matei 5, 25—26).

Pentru ce a numit conștiința „pîriș”? Pentru că ea se opune în mod constant voinței noastre rele; ea ne mustră dacă nu facem ceea ce trebuie să facem.

Pentru aceea este numită „dușman”, sau „pîriș” și ni se dă acest sfat. Împacă-te cu pîrișul tău, cît timp ești pe drum cu el. „Drumul”, după cum zice Sf. Vasile cel Mare, este viața noastră prezentă.

Să ne silim, deci, să ne păzim conștiința, atîta timp cît sîntem în această lume, avînd grijă să nu nesocotim mustrarea ei, în orice împrejurare, și să nu o înlăturăm de la nici o faptă, oricît de mică. Căci știți că din lucrurile mici, așa zise fără însemnătate, se nasc lucrurile mari. Începem prin a zice: Ce însemnătate are, dacă zice cutare cuvînt? Ce însemnătate are dacă eu mînînc cutare mîncare? Ce importanță are dacă eu mă ocup de o afacere? Se poate atunci zice: Ce importanță are dacă eu am contractat o boală supărătoare? Astfel se poate ajunge pînă la a nesocoti lucrurile importante și grave, sugrumînd conștiința. Și, în sfîrșit, se ajunge la paguba de a cădea la o totală nesimțire a conștiinței.

Să avem grijă de a nu nesocoti lucrurile mici, să luăm aminte de a nu le socoti fără însemnătate. Ele nu sînt mici, fiindcă devin o boală, o deprindere.

Să luăm aminte la lucrurile ușoare, pentru ca să nu devină grave. Virtutea și păcatul încep din lucrurile mici, însă duc la lucruri mari, bune sau rele.

De aceea Mîntuitorul ne îndeamnă de a ne păzi conștiința sub forma unui avertisment adresat fie-

(Continuare în pag. 4)

III Sfintele canoane în viața Bisericii

Credința, cultul și canoanele

Sfântul Evanghelist Luca scrie că activitatea Mântuitorului a constat în „a face și a învăța” (F. Ap. 1, 1), adică a avut o parte practică sau concretă și o altă parte învățătoarească. Aceste două aspecte, adică propovăduirea dreptei credințe și rânduiala lucrărilor sfinte, precum și stabilirea normelor de drept, menite să țină în bună rânduială viața credincioșilor, au constituit totdeauna preocuparea de capetenie a Sf. Biserici.

Păstrarea neștirbită a adevărilor de credință, care se mai numesc și dogme bisericești, și transmiterea lor, prin propovăduire, către credincioși are un rol de primă importanță în viața Bisericii. Prin propovăduire se face cunoscută oamenilor dogma credinței și voia lui Dumnezeu. Prin lucrările bisericești sfințitoare, ca Sf. Taine și diferite rugăciuni și slujbe, precum și prin rânduilele canonice, referitoare la viața creștinului, credincioșii trăiesc în duhul lui Hristos, primesc harul Său, urmează poruncile Sale și credința lor devine lucrătoare. Dogmele de credință lăsate de Mântuitorul, sau formulate mai târziu de Sf. Părinți, tot pe baza acestei învățături, ne mărturisesc despre opera de mântuire obiectivă realizată de Iisus Hristos. Dar ele rămân ca niște piscuri mărețe, la care nu putem ajunge și nu putem dobândi mântuirea personală sau subiectivă, decât atunci când ne însușim lucrările Sf. Taine și când viețuim potrivit rânduilelor sf. canoane ale Bisericii, în săvârșirea faptelor bune.

Prin dogme, adică învățăturile de credință, cunoaștem — atât cât e în puterea omenească și cât ne-a descoperit Dumnezeu — adevărurile creștine, privim, cum am zice, spre Hristos. Prin Sf. Taine, prin rugăciunile și slujbele Bisericii, prin respectarea rânduilelor canonice ale vieții creștine, credincioșii intră în colaborare cu harul lui Hristos, se unesc cu El și câștigă vrednicia pentru mântuire.

Aceste două aspecte ale vieții creștine — cea dogmatică și cea practică — sînt strîns legate între ele și se condiționează reciproc. Astfel, cunoașterea adevărilor Sf. Scripturi și ale Sf. Tradiții imprimă credinciosului o credință luminată, vie, care-i va însufleși dragostea față de rânduilele bisericești și va da naștere totodată la fapte bune. Pe de altă parte, lipsa faptelor bune este un indiciu de necunoaștere, sau de amortire în însușirea învățăturilor credinței, după cuvîntul Sf. Apostol Iacov (2, 17).

Așadar, credința și faptele bune sînt coordonatele în care se mișcă viața religioasă a creștinului, sînt două dimensiuni ale trăirii religioase.

Dogmele credinței determină însă pe credincioși și la exercitarea unor acte de adorare a lui Dumnezeu, acte care alcătuiesc cultul religios creștin. Dogma stă deci la baza cultului. Ea inspiră și însuflește actele de cult, le imprimă caracterul său de dreaptă credință. De aceea orice abatere de la dreapta credință se va resimți atât în actele de cult cât și în domeniul faptelor. Sf. Apostoli și Sf. Părinți, iar după epoca lor întreaga Biserică au vegheat cu grijă ca asemenea abateri să nu aibă loc. Când totuși se ivea undeva vreo erezie, adică subminarea dreptei credințe și a rânduilelor bisericești, Biserica, prin organul ei de conducere — sinodul — lua măsuri de ordine pentru restabilirea situației. Sinoadele s-au preocupat permanent de păstrarea neștirbită și apărarea întregii comori de învățături și rânduile primite de la Mântuitorul, sau de la Sf. Apostoli și a le transmite urmașilor. Ca organe ale Bisericii și ale Duhului Sfînt, Sinoadele au formulat și precizat învățăturile de credință și au stabilit canoane, adică hotărîri, care trebuiau urmate necondiționat de toți credincioșii. În același timp, Sinoadele și Sf. Părinți au acordat și o mare atenție atât problemelor de organizare și de cîrmuire a Bisericii, cât și celor care priveau viața morală, spirituală, socială și economică a credincioșilor. De aici rezultă că vom avea de cercetat unele canoane privitoare la credință și chestiunile legate de ea (cultul divin, postul, sărbătorile ș. a.), iar alte canoane în legătură cu diferite aspecte și relații ale vieții credincioșilor în societate.

Înainte de a prezenta canoanele propriu-zise, vom aminti, pe scurt, cele mai importante hotărîri ale Sf. Sinoade în materie de credință, care au un caracter obligatoriu — ca și canoanele — pentru toți credincioșii.

În primul rînd vom aminti Simbolul credinței, sau Crezul, atât de cunoscut și des întîlnit în cărțile de rugăciune, în rânduiala Sf. Liturghii și a altor slujbe. El a fost alcătuit de către primele două sinoade ecumenice. La primul Sinod ecumenic, ținut la Niceea, în anul 325, s-au alcătuit articolele 1—7 din Crez, privitoare la persoana Mântuitorului; al doilea Sinod, ținut în Constantinopol, la anul 381,

a formulat restul de 5 articole, care se referă la Sf. Duh, la învățatura despre Biserică, despre Botez, despre învierea morților și despre viața veșnică.

În al doilea rînd amintim hotărîrile sinodului al treilea ecumenic, ținut la Efes, în anul 431, la care a fost condamnată erezia lui Nestorie și s-a precizat prezența celor două firi — omenească și dumnezeiască — în persoana Mântuitorului, recunoscîndu-se totodată că Sf. Fecioara Maria este Născătoarea de Dumnezeu.

Sinoadele al IV-lea din Calcedon, din anul 451, și al V-lea din 680, ținut la Constantinopol, au continuat să precizeze și să formuleze învățăturile de credință despre cele două firi și două voințe în persoana Mântuitorului, condamnaînd ereziile și alcătuiînd numeroase canoane.

În sfîrșit, sinodul al VII-lea ecumenic, din anul 787, ținut la Niceea, a restabilit cinstirea sf. icoane și a condamnat rătăcirile de credință și persecuțiile împotriva icoanelor.

Preocupările Sf. Apostoli și ale Sf. Părinți, pentru apărarea și mărturisirea dreptei credințe, și-au găsit totodată expresia și în numeroasele canoane, ca legi bisericești, avînd pecetea autorității Sf. Biserici, cîrmuită de Sf. Duh și deci ferită de greșeli în lucrarea ei pentru mîntuirea credincioșilor.

Canonul Sf. Scripturi. În primele veacuri creștine circulau multe scrieri religioase, alcătuite de autori necunoscuți, care cuprindeau unele greșeli și contraziceau învățatura cărților sfinte din Vechiul și Noul Testament. Pentru a se bucura de popularitate și prestigiu între creștini, aceste cărți erau denumite de către autorii lor „Evanghelii” sau „Epistole” și puse sub numele unui Evanghelist sau Apostol.

Din îndatoririle părinților

De la începuturile ei, Biserica noastră a apreciat în chip special rolul familiei în ceea ce privește formarea religios-morală a membrilor ei, subliniind permanent în primul rînd îndatoririle pe care părinții le au în creșterea, „în frica de Dumnezeu”, a copiilor lor, în sădirea și cultivarea în sufletele acestora a unor deprinderi sănătoase, care să cîntească, să onoreze atât pe copii cât și pe părinți. Dar ca să zidești pe adevăr sufletul unui copil trebuie să-i cunoști universul launtric, zăcămintele de virtualități, conținutul de înclinații.

Taină și revelație, copilul este o forță care se afirmă ascendent întru continuă împlinire de sine.

Abia venit în lume copilul deschide larg ochii către tot ce-l înconjoară. Se miră; întrebă nespuse de multe; vrea să afle și să știe orice-i trezește curiozitatea mereu nesătulă. Minte iscoditoare, el observă, vede și aude ceea ce zice și fac cei din jurul său.

Dor și vis de nesfîrșită fericire, sufletul copiilor este ogor minunat de însămințare pentru ideile de cinste, justiție și sensibilitate umană profundă la suferința aproapelui. Sincer din fire, copilul protestează firesc împotriva nedreptății; combate minciuna și egoismul; se revoltă contra neomeniei; plînge de jalea celor aflați în nevoi.

În această plămădeală de puritate sufletească părinții sînt chemați să sădească răsădul încrederii în adevăr și bine, în generozitate și abnegație, în muncă și cinste. Spre a grava cît mai temeinic în conștiința micuților cultul muncii, datoriei și răspunderii obștești, noi, ca membri ai Bisericii, sîntem obligați să ne creștem pruncii în duhul autentic al iubirii de Lege și țară în care viețuim, al dragostei de om și umanitate.

Pentru a-i îndrepta pe acest fâgaș, se cuvine a ne apropia de ei cu toată grija și dragostea, comportîndu-ne în așa fel, încît ca vorba și acțiunea noastră să le servească drept lecție deschisă. Părinții să ia aminte ca nu cumva să le dea copiilor prilej de sminteală, să-i întîmpine cu ură și răutate, să-i rănească cu expresii necuviincioase. Sfătuitori adevărați și ocrotitori binevoitori să le fie pilde bune „în vorbe, în purtări, în dragoste, în credință, în neprihănire” (I Tim. 4, 13).

Sf. Scriptură îndeamnă pe părinți: „Deprinde pe tînră pe purtarea pe care trebuie s-o aibă; chiar cînd va îmbătrîni nu se va abate de la ea” (Pilde 22, 6). Aceasta deoarece climatul moral din cămin se imprimă așa de structural în sufletul copilului, încît „o mie de dascăli — spune Juvernal — nu-l dezvăță de învățatul de acasă”.

Puterea de imitație a copilului nu cunoaște opreliști. El învață cu ochii, cu urechile, cu mî-

Biserica a fost nevoită să ia măsuri de apărare împotriva unor asemenea imitații și a precizat, prin canon, care sînt cărțile autentice ale Sf. Scripturi, cu adevărat inspirate de Sf. Duh, sau cum li s-a mai zis canonice și care sînt scrieri necanonice, denumite și apocrife. Astfel în canonul 85 apostolic ni se prezintă o listă a tuturor cărților canonice ale Sf. Scripturi și alte cîteva scrieri bune de citit pentru creștini. În același timp can. 60 apostolic interzice răspîndirea în Biserică „a cărților cu inscripții false, spre stricăciunea poporului și a clerului”.

Prin stabilirea canonului cărților Sf. Scripturi, de către autoritatea și înțelepciunea Bisericii, s-a adus o contribuție de prim rang în păstrarea dreptei credințe. Toți cei care se folosesc de Sf. Scriptură au la dispoziție o operă care se datorește Sf. Tradiții, adică acelei comori de învățături sfinte pe care a păstrat-o și a transmis-o autoritatea și competența Bisericii. Fără această purtare de grijă, fără stabilirea canonului Sf. Scripturi, n-ar fi fost eliminate din rîndul cărților sfinte numeroase scrieri necorespunzătoare cu învățatura Mântuitorului, scrieri care puteau primejdi valoarea și prestigiul creștinismului.

În problema menținerii dreptei credințe, can. 7 al sinodului al III-lea ecumenic glăsuiește: „Sf. Sinod a hotărît că nimănui nu-i este permis să propună, sau să scrie, sau să alcătuiască altă credință, afară de cea hotărîită de către Sf. Părinți, adunați în cetatea Niceei, împreună cu Sf. Duh...”. La fel prevede și can. 1 al sinodului trulan: „...Noi, făcînd acum începutul cu harul dumnezeiesc, hotărîm ca credința transmisă nouă de către cei care au fost martori și slujitori ai Cuvîntului, de către Apostolii aleși de Dumnezeu, să se păstreze liberă de inovațiuni și nevătămată...”

Pr. Mihail Colotelo

nile, imitînd scenele, atitudinile și viața celor mari. Urmîndu-le exemplul, deprinde afectiv obiceiul de a face un mic serviciu de a ajuta pe cei slabi și bătrîni, a înfăptui un gînd bun, o ispravă de seamă. Învățîndu-i de mici la treabă, hărnicie, spirit de ordine și curățenie, le însușim încrederea în ei, curajul faptei, inițiativei, gîndirii creatoare. Datorită obișnuinței din pruncie, copilul simte bucuria de a face din plăcere ceva merituos, de a fi de folos, îndrăgește munca.

Întîile impresii și emoții nu se șterg niciodată. Sfaturile, exemplificările concrete, experiența trăită a părinților dau rod; se transformă în aplicări practice, în deprinderi tari, în ținută morală demnă.

O dată cristalizate în virtuți morale și civice, acestea pregătesc spiritele pentru viața laolaltă, întind punți de la familia mică la cea mare — societatea.

Părinții își exercită puterea și oficiază slujba de educatori în templul familiei — vatra originară de creație și cultură în care se plămădește chipul spiritual al neamului; se păstrează moștenirea de datini, comorile portului, graiului și versului, ființa noastră românească. Așezată solid pe sfințenia iubirii și știnca unității, consolidată sufletește și consfințită prin lege, familia decide sănătatea fizică și spirituală a națiunii; îi determină specificul etnic, capacitatea de a crea valori, de a-și afirma și apăra existența.

Drept aceea, familiei îi revine, în primul rînd, îndatorirea de a cultiva calitățile inimii și a modela viața tinerilor vîrstare în respectul pios pentru trecutul glorios și prezentul strălucit al poporului, în spiritul idealurilor înalte ale umanismului.

Înfrîurirea părinților asupra simțirii și imaginației copiilor hotărăște totul: Stilul de viață, destinul, viitorul. Semînțele pe care ei le seamănă în cuget rămîn în carne și sînge, le sînt dreptar nerătăcit, ajutor real și sprijin moral în viața ce le stă înainte.

Așadar, părinți „creșteți-vă copiii întru învățatura și înțeleptirea Domnului” (Ef. 6, 4). Aprindeți pe altarul sufletului lor flacăra curată a dragostei de viață și semen, a onoarei și rîvnei de a înfăptui cît mai multe lucruri de interes uman.

Întru aceasta stă arta educației la școala familiei noastre:

Să formeze, pe calea cuvîntului și faptei, oameni adevărați, fii buni ai Bisericii și cetățeni vrednici ai Patriei.

Pr. Gh. Onețiu

„Pentru țara aceasta...”

Rugăciunea este pentru noi, ca fii ai Bisericii în care s-au închinat înaintașii noștri, o hrană sufletească ce nu poate fi înlocuită cu nimic. Derivând în chip firesc din legăturile existente între noi, ca fii ai Săi, și Părintele ceresc, așa cum firești sînt și convorbirile mai intime între copii și părinți, rugăciunile noastre au un foarte variat conținut.

La rugăciune de preamărire ne îndeamnă de pildă cugetul nostru atunci cînd sîntem pătrunși de măreția cea negrăită a lui Dumnezeu, de Lumina, de Dragostea, de Atotputernicia, de Frumusețea, de Înțelepciunea Sa absolută. La rugăciune ne îndeamnă sufletul nostru în clipe de bucurie, dar și în momente de apăsare lăuntrică. La rugăciune alergăm atunci cînd, cu voie sau fără voie, ne-am întinat ființa cu un vreun păcat oarecare, ca Dumnezeu cel Atotștiutor și Atotvăzător să ne ierte, și tot pe calea rugăciunii cerem ajutorul divin în a putea urca cît mai sus spre culmile luminoase ale desăvîșirii religio-morale.

În rugăciunile noastre apoi n-am cuprins și nu ne cuprindem niciodată numai pe noi, ci, după cuvîntul Mîntuitorului Iisus Hristos, totdeauna ne-am rugat pentru „piinea noastră”, pentru iertarea greșelilor „noastre”, pentru binele tuturor semenilor noștri, știuți și neștiuți.

De asemenea, în rugăciunile noastre, de acasă din camera sufletului nostru, sau de la biserică, ne-am rugat și ne rugăm cu toată căldura fapturii noastre și pentru meleagurile acestea, cu care de două milenii ni s-a împlinit destinul, pentru plaiurile acestea binecuvîntate din care ne-a mustit ființa ca popor și care nu ne-au trădat niciodată, dimpotrivă, ne-au fost prieteni devotați, ceea ce îl făcea pe bravul „Dan, căpitan de plai”, să ceară hainului cotropitor: „Ghirai! mă lasă, lasă în ora morții grele / Să mai sărut odată pămîntul țării mele”; ne-am rugat și ne rugăm pentru toți fiii acestei țări, care s-au dăruit și se dăruiesc ca acest popor să urce tot mai mult pe treptele demnității la care are dreptul.

Zicem, așadar, în rugăciunile noastre particulare, „apără și păzește, Doamne, de toată reaua întîmplare pe cîrmuitorii Patriei noastre, ca sub scutul Tău cel puternic și sub conducerea lor să ne zidim o țară tot mai frumoasă, în care pacea, binele și dreptatea să fie atotstăpînitoare și pe care s-o apărăm de toți vrăjmașii”.

Se roagă preoții noștri în biserică, împreună cu toată obștea, „pentru apărarea țării acesteia și a celor ce viețuiesc într-însa și pentru pacea și buna așezare a întregii lumi”, sau „ca să se păzească țara aceasta, toate orașele și satele, de ciumă, de foamete, de cutremur, de potop, de foc, de sabie”, texte pe care le găsim la Sf. Liturghie.

Precum știm însă, aproape că nu este ectenie de la slujbele noastre în care să nu ne rugăm „pentru țara aceasta, pentru toate orașele și satele”.

„Pentru țara aceasta...”. Cît de cuprinzătoare este această rugăciune. Doamne, cite avem să-ți spunem atunci cînd ne rugăm „pentru țara aceasta”, pentru care s-au rugat, au trădit și s-au jertfit atîtea și atîtea generații. Noi, cei de astăzi însă, parcă avem mai multe temeiuri s-o facem. Dacă ne îngăduim de exemplu numai cîteva zile de răgaz și dăm un cît de cît ocol țării, sufletul ni se umple de bucurie, inima ne bate mai cu tărie, ca atunci cînd sîntem în fața unei ființe dragi, iar frumusețile de tot felul care ne ies în cale, cele ale firii și cele făcute de mîna omului, ne îndeamnă cu tărie să ne rugăm „pentru țara aceasta”.

Este destul să traversăm țara celor „Trei Scaune”, astăzi județul Covasna, să trecem pasul Oituz, unde li s-au spus cîndva celor ce voiau să ne cotropească: „Pe aici nu se trece”, să aruncăm o privire peste ceteata industrială de la orașul Gh. Gheorghiu-Dej, peste orașul-grădina Piatra Neamț, să zăbovim o clipă la Mănăstirea Agapia, unde Sfinții de pe pereții bisericii, ieșiți din penelul marelui Grigorescu, sînt gata parcă să se desprindă de la locurile lor și să ne ia de mînă pentru a ne conduce pe cărările cele plăcute lui Dumnezeu; să oprim la Mănăstirea Neamț, din ale cărei teacuri au ieșit atîtea cărți în slovă românească și unde simțim și acuma pașii lui Ștefan cel Mare, să străpungem apoi din nou Carpații spre Transilvania peste Munții Neamțului, pe la marginea de sus a Mării de la Bicaz, prin brădeturile cu umbra deasă și de o frumusețe cu anevoie de spus în vorbe, care adăpostesc

Tulgheșul, Corbu, Borsecul etc.; să urmărim apoi de la Toplița firul Mureșului în sus pînă se întîlnește cu fratele său Oltul, pe al cărui curs să coborîm prin țara Ciucului și, nouă ca oameni credincioși, pătrunși de atîta farmec, gîndul ni se va înălța din nou spre Cel Atotputernic și rugă fierbinte ne vine să rostim „pentru țara aceasta”.

„Pentru țara aceasta” m-am rugat cu tot dinadinsul cînd, în miezul verii ce s-a scurs, mă aflam deasupra stîinii din Șipoate, cuprins de oile ce rupeau cu grabă zburătoare care se afla din abundență, avînd în spate vîrfurile Ciucas, cu colțurile sale rotunjite măestrit de dalta fermecată a firii,

iar în față avînd Zăganul, Piatra Laptelui, Dragomiru, Chirușca, undeva în depărtări vestitul Penteleu și alte coame de munți pe care ochiul nu se mai satura să le privească.

Se cuvine deci să ne cunoaștem cît mai bine Patria, cunoscînd-o și pătrunzîndu-ne de darurile sale cele bogate, seara și dimineața și ori de cîte ori zăbovim la rugăciune, să ne rugăm cu toată vîpaia sufletului nostru și „pentru țara aceasta”, pentru toți fiii ei, așa cum se rugau pentru ea vrednicii noștri voievozi de odinioară, ca Dumnezeu s-o păzească de toată reaua întîmplare, iar pe noi să ne ajute s-o facem mai frumoasă, mai grădina între marile grădini ale lumii.

Gh. Papuc

Informații

● Fiind în vizită ca turist în țara noastră, cu binecuvîntarea Înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Teoctist, marți, 23 iulie 1974, a sosit la Centrul arhiepiscopal din Craiova P. S. Episcop Lucio Grandoni din Italia, însoțit de preoții Francesco Grasselli și Fernando Valenti.

Din încredințarea I. P. S. Mitropolit Teoctist, oaspeții au fost primiți de P. S. Episcop-vicar Nestor Severineanul și P. C. părinte vicar N. Nicolaescu. Oaspeții și-au manifestat bucuria și recunoștința că au posibilitatea să viziteze sfinte locașuri ortodoxe. Ierarhul romano-catolic era pentru a patra oară în vizită în țara noastră, cunoscînd bine limba română.

Au vizitat Centrul eparhial, catedrala mitropolitană „Sf. Dimitrie” din Craiova și Muzeul Etnografic de la Bănie, biserica „Madona Dudu” și Muzeul de Istorie Oltenia.

Spre seară au fost călăuziți la Mănăstirea Jitianu din apropierea Craiovei de către P. S. Episcop-vicar. Au vizitat biserica, crucile de piatră funerare, expuse în aer liber, colecția de icoane în curs de organizare din Muzeu și chiliile unde au și găzduit pînă a doua zi.

La plecare au avut cuvinte de laudă pentru tot ce au văzut la Craiova, mulțumind totodată I. P. S. Mitropolit Teoctist al Olteniei pentru ospitalitate.

● Profesorul german Paul Wiertz din Regensburg (R.F.G.), cunoscut în lumea catolică și în mare parte și în cea ortodoxă prin activitatea sa ecumenică și prin publicațiile cu privire la Ortodoxie, a vizitat Centrul eparhial al Mitropoliei Olteniei împreună cu familia, venind de la Sf. Patriarhie din București, în zilele de 23—24 iulie 1974.

La Centrul Eparhial din Craiova și la Mănăstirea Jitianu din apropiere a fost întîmpinat și condus, din încredințarea I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit Teoctist, de către P. S. Episcop-vicar Nestor Severineanul.

S-a bucurat văzînd noile zidiri și îmbunătățiri bisericesti de la Centrul eparhial și de la Jitianu, mărturisind și recunoștința sa față de I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit Teoctist al Olteniei.

● Părintele Gheorghe Beeresi, paroh ortodox român din Ungaria, a vizitat în ziua de 30 iulie 1974, împreună cu soția, Centrul eparhial mitropolitan din Craiova, unde a fost primit în numele I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit Teoctist de către P. S. Episcop-vicar Nestor Severineanul și P. C. părinte vicar N. Nicolaescu.

La plecare, oaspetele și-a exprimat bucuria și recunoștința față de ceea ce a văzut la Centrul mitropolitan și în general în orașul Craiova.

● Praznicul Adormirii Maicii Domnului, 15 august, este, precum se știe, și hramul Sf. Mănăstiri Brîncoveanu de la Sîmbăta de Sus, din țara Făgărașului. În acest scop anul acesta de la Centrul arhiepiscopal din Sibiu a sosit I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, însoțit de P. C. vicar Traian Belășcu, P. C. rector Is. Todoran, P. C. cons. Gh. Papuc și P. C. arhid. I. Bolog.

În ziua praznicului, în prezența unui mare număr de credincioși, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a săvîrșit la altarul din pădure Sf. Liturghie arhierescă, în cadrul căreia au fost hirotoniți: Ion Stoica de la Mănăstirea Brîncoveanu întru ierodiacon și C. diacon Gh. Marin întru preot, pentru parohia Băcăinți, prot. Alba Iulia.

La sfîrșit au vorbit credincioșilor: P. Cuv. arhim. Serafim Popescu (Mănăstirea Brîncoveanu), P. C. prot. R. Zaharie (Făgăraș) și P. C. vicar Tr. Belășcu.

În încheiere un cald și luminos cuvînt de învățătură a rostit I. P. S. Mitropolit Nicolae, care

a subliniat necesitatea ca orice om să aibă un ideal, noi creștinii avînd ca ideal suprem creșterea în Iisus Hristos-Domnul nostru, spre care trebuie să tindem permanent, ceea ce ne obligă să fim cu mare grijă în toate ale noastre.

A urmat apoi sfințirea apei, precum și Sf. Maslu de obște.

Întrucît chiar în 15 august a. c. s-au împlinit 260 de ani de la moartea mucenicească a voievodului Constantin Brîncoveanu și a fiilor săi, care au preferat moartea decît să-și lepede Legea creștinească, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a slujit un parastas în amintirea lui „Brîncoveanu Constantin, domn român și domn creștin”, cum zice balada, a soției sale Maria Doamna, care sînt ctitorii acestei mănăstiri, precum și a mitropolitului Nicolae Bălan, care a recitort Mănăstirea Brîncoveanu.

● Mănăstirea Rîmeț este una din cele mai vechi din Transilvania. Importanța istorică-bisericască a acestui așezămînt este legată de faptul că a fost un centru de rezistență ortodoxă împotriva încercărilor de catolicizare a românilor transilvăneni și totodată a luat parte, prin viețuitorii și credincioșii din jur, la cauza revoluției lui Horia.

La hramul Mănăstirii Rîmeț „Adormirea Maicii Domnului”, 15 august 1974, de la Sibiu a participat P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanul, la sfîrșit P. C. prot. I. Oniga (Aiud I) și P. Cuv. secretar eparhial F. Costea, C. diac. M. Sămărghișan.

În ziua praznicului s-a oficiat Sf. Liturghie arhierescă. La timpul potrivit au fost hirotoniți: C. diac. E. Nicodim întru preot și D. Cărăbaș întru diacon.

La priceasnă a vorbit P. C. prot. F. Costea, iar la sfîrșit P. C. prot. I. Oniga (Aiud I) și P. Cuv. protos. D. Manolache.

În cuvîntul său de învățătură, P. S. Episcop-vicar Emilian a insistat asupra cinstitii Maicii Domnului în cultul Bisericii și în viața credincioșilor noștri. P. S. Sa a subliniat totodată rolul istoric și național al mănăstirilor noastre.

● În 15 august 1974, de Sîntă-Maria Mare, P. S. Episcop Vasile al Oradiei — înconjurat de un sobor de preoți și diaconi și în prezența unui mare număr de credincioși din țara Oașului — a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă în parohia Bixad, protopopiatul Satu-Mare, cu ocazia hramului bisericicii din această parohie.

Predica zilei a fost rostită de P. C. cons. Gh. Miclăuș.

În cadrul Sf. Liturghii, a fost hirotonit ca preot candidatul Bumbu Iuliu pentru parohia Cuzăplac, protopopiatul Zalău, județul Sălaj.

La sfîrșitul Sf. Liturghii, P. S. Episcop Vasile a ținut un bogat cuvînt de învățătură, spre luminarea credinței, încălzirea inimilor și întărirea voinței celor prezenți spre tot ce este adevăr, frumos și bineplăcut lui Dumnezeu și folositor patriei noastre.

În după-amiaza aceleiași zile, P. S. Sa a făcut vizite administrative în parohiile Moșeni, Certeze și Huta, iar în ziua de 16 august a. c. în parohiile Tătărești, Rușeni, Hrip, Halmu cu filia Mesteacăn, toate din protopopiatul Satu-Mare, iar în ziua de 17 august, în parohia Domănești, prot. Carei, județul Satu-Mare.

● Duminică, 18 august 1974, P. S. Episcop Vasile al Oradiei, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, a oficiat slujba de binecuvîntare a lucrărilor de înnoire a bisericii din parohia Tășnad, prot. Carei, județul Satu-Mare.

Predica zilei a fost ținută de P. C. cons. Gh. Miclăuș.

Cu această ocazie a fost hirotonit întru preot C. diac. Gîrz Nicolae, pentru parohia Forosig,

(Continuare în pag. 4)

INFORMAȚII

(Urmare din pag. 3)

prot. Beiuș, iar tânărul Bontoș Gheorghe, ca diacon, care în 19 august a. c. a fost hirotonit întru preot, în paraclisul Sf. Episcopii, pe seama parohiei Lechința, prot. Satu-Mare.

Preotul Gheorghe Rezei, parohul locului, pentru activitatea pastorală merituosă, a fost distins cu rangul de „iconom“.

P. S. Episcop Vasile a ținut un însufletit cuvânt de învățătură, mulțumind și felicitând pe credincioși și pe păstorul lor pentru frumoasa lucrare de înnoire a bisericii.

● Ziarul olandez „Frouw“ a publicat nu de mult, sub titlul „Sibiël — bijuterie a Carpaților României“, un articol închinat prezentării frumuseților naturale ale meleagurilor din marginea Sibiului, împreună cu descrieri ale arhitecturii orașelor și satelor din sudul Transilvaniei.

Autorul articolului, publicistul olandez Jan Roelfs, prezintă pe larg aspecte ale parohiei Sibiël de lângă Sibiu, unde, după spusa autorului, se creează „adevărate tezaure de artă populară și unde sînt păstrate, în adevărate muzee, operele de artă ale înaintașilor anonimi“, referire vădită la cunoscuta colecție de icoane pe sticlă din Sibiël, organizată prin grija C. pr. Z. Oancea.

● Noi numere ale unor publicații bisericești în limba română tipărite în alte țări ne-au sosit la redacție, din care semnalăm cititorilor noștri. Astfel:

De la parohia „Învierea Domnului“ din Hamilton (Canada), am primit nr. 2 (iulie) 1974 al publicației „Adevărul“, Buletin de gândire și simțire ortodoxă românească, cum este subtitulată, avînd ca redactor pe C. pr. Nicolae Ciurea. Ca articole de bază încreștam: „Rădăcinile Ortodoxiei românești“, în care se face o incursiune în primele veacuri ale erei noastre creștine, cînd învățatura Mîntuitorului a pătruns pe meleagurile vechii Dacii, „Grîul și neghina“ etc.

Nr. 4—6 (aprilie—iunie) 1974 al revistei „Învierea“, editată de reprezentanța Patriarhiei Ortodoxe Române în Ierusalim, redă pe prima pagină portretul P. F. Părinte Patriarh Justinian, însoțit de textul telegramii trimise Prea Fericirii Sale cu prilejul împlinirii a 26 ani de la întronizare (6 iunie 1974), revista cuprinzînd totodată materiale de larg interes bisericesc, ca de exemplu: „Sf. Duh și Unitatea Bisericii“, „Istoria locurilor sfinte — Perioada stăpînirii persane (614—629)“, „Lucrarea Crucii“, impresii ale unor pelerini ortodocși români la Ierusalim etc.

Date importante despre activitatea Parohiei ortodoxe române în Suedia, precum și materiale de un deosebit interes bisericesc și național-patriotic, cuprinde nr. 1/1974 al revistei „Candela“, ca de exemplu, „Sfinții ortodocși români“, „Acțiuni ale clericilor ortodocși români din Moldova și Muntenia în favoarea Unirii Principatelor de la 1859“, „Rostirea noastră românească“ etc.

Încrăștam de asemenea impresiile d-lui ing. Ștefan Cantacuzino, care, vizitînd Patria de obîrșie în anul 1973, vorbește cu multă căldură despre această călătorie în articolul intitulat: „Pelerinaj la minunile bisericești din România“, pelerinaj care i-a produs o „mare bucurie“ și pe care nu-l va uita „pînă la sfîrșitul zilelor“.

Nr. 2/1974 al aceleiași reviste cuprinde articolul Em. Sale Arhiepiscopul Primat al Suediei Olof Sundby, despre săptămîna ecumenică a țării în curs de dezvoltare, care este tipărit în limbile română și suedeză, „Măreția Învierii“ și alte interesante și documentate materiale, prin care revista luminează cititorii săi ca o adevărată candle ortodoxă românească.

Nr. 2 (martie—aprilie) 1974 al revistei „Altarul străbun“, publicație editată, după cum se știe, de Parohia ortodoxă română „Sf. Petru și Pavel“ din Melbourne (Australia), cuprinde ca de obicei pe lângă informații din viața parohiilor ortodoxe române din îndepărtatul continent al Australiei și articole ca: „Paștile 1974“, „Creștinismul — religia vieții“ ș. a.

Din nr. 3 (mai—iunie) 1974 al aceleiași reviste încrăștam articole, intitulate: „Suflet nemuritor“, „Pogorîrea Sf. Duh“, „Din amărăciunile peregrinării“, semnat dl. Gh. Pantelimon, în care subliniază importanța unității noastre în credința ortodoxă străbună. „Prin credință — spune domnia sa — putem fi uniți cu românii din țară și din afara țării. Unitatea credinței formează unitatea neamului, indiferent de frontieră.“

Tot în acest număr — P. C. pr. D. Găină semnează un amplu material intitulat: „Cauzele și urmările unirii de la 1700“, în care — plecînd de la cuvintele vrednicului de pomenire episcop Ino-

centie Micu, mort în exil la Roma: „Unirea se va prăbuși încît nici urmele ei nu se vor mai cunoaște“ — relevă motivele economice și sociale care au dus la „Unirea“ de la 1700, precum și contextul istoric, creat în anii noștri, care a favorizat Reîntregirea Bisericii moșilor și strămoșilor noștri.

Nr. 6/1974 al revistei „Credința“, organul asociației clerului ortodox român din P. S. A. Voivodina (R. S. F. Jugoslavia), cuprinde în paginile sale ziditoare articole cu caracter duhovnicesc, cum sînt: „Credem în Învier“, „Lumina tineretii curate“, „Mîndria și smerenia“, „Cinstirea Maicii Domnului în Sf. Evanghelie după Luca“ ș. a.

Învățături din Sf. Părinți

1. Sfîntul Antonie cel Mare:

● Cînd vei socoti cîștigarea banilor și multul lor folos, ca pe o amăgire vremelnică, vei cunoaște că petrecerea cea virtuoasă și plăcută lui Dumnezeu e altceva decît bogăția. Gîndindu-te la aceasta cu încredințare și cu ținere de minte, nu vei suspina, nu vei plînge, nu vei învinui pe nimeni, ci pentru toate vei mulțumi lui Dumnezeu. Nu te vei clăti văzînd pe cei mai răi ca tine repezindu-se pe bani și pe socoteli, căci foarte rea patimă a sufletului este pofta și neștiința.

● Omul cu judecată, luînd aminte la sine, cumpănește cele ce i se cuvin și îi sînt spre folos. Acela cugetă care lucruri sînt folositoare pentru firea sufletului său și care nu. Așa se ferește el de cele nepotrivite, care i-ar vătămă sufletul.

● Să nu zică cineva că este cu neputință omului să ajungă la viața cea virtuoasă, ci numai că aceasta nu este ușor, cu toate că nici ce ce au dobîndit-o nu sînt pe deplin lămurii asupra acestui lucru. De viața virtuoasă se împărtășesc toți oamenii cuvioși precum și cei cu minte iubitoare de Dumnezeu. Căci mintea cea iubitoare de Dumnezeu pedepsește păcatul care se naște în oameni cu voia lor, în urma trîndăviei.

● Dă-ți seama că trebuie să te arăți oamenilor neîncetat. Dar prin purtarea cea bună și prin fapte. Căci și bolnavii află și cunosc pe doctorii binefăcători și izbăvitori, nu din vorbe, ci din fapte.

● Este cu neputință să se facă cineva dintr-o dată bărbat bun și înțelept. Trebuie gînd stăruitor, viețuire, încercare, vreme, nevoiță și dor după lucrul bun. Iar omul bun și iubitor de Dumnezeu, care cu adevărat cunoaște pe Dumnezeu, nu încează a face din belșug toate cîte plac lui Dumnezeu.

● Sufletul curat, bun fiind, se luminează de Dumnezeu. Atunci mintea cugetă cele bune și dă naștere cuvintelor iubitoare de Dumnezeu. Dar dacă se întinează sufletul de patimi, își întoarce Dumnezeu fața de către el, mai bine zis sufletul însuși se desparte pe sine de Dumnezeu.

● Cuvîntul este sluga minții. Căci ce voiește mintea, aceea tilcuiește cuvîntul.

● Precum trupul fără suflet este mort, așa și sufletul fără puterea minții este nelucrător și nu poate moșteni pe Dumnezeu.

2. Sfîntul Maxim Mărturisitorul:

● Toate virtuțile ajută mintea să cîștige dragostea dumnezeiască. Dar mai mult ca toate, rugăciunea curată.

● Cel ce iubește pe Dumnezeu, nu poate să nu iubească și pe tot omul ca pe sine însuși.

● Cel ce are în inima sa vreo urmă de ură față de vreun om oarecare, pentru vreo anumită greșală, e cu totul străin de iubirea de Dumnezeu, deoarece iubirea de Dumnezeu nu suferă cîtuși de puțin ura față de om.

● Cel ce-și păstrează trupul nesupus plăcerii și sănătos, îl are împreună-slujitor spre lucrarea celor bune.

● Precum amintirea focului nu încălzește trupul, așa credința fără dragoste nu lucrează în suflet iluminarea conștiinței.

● Rodele iubirii sînt: a face bine aproapelui din toată inima, a răbda îndelung, a fi cu îngăduință și a folosi lucrurile cu dreaptă judecată.

● Să nu-ți întinezi trupul cu fapte de rușine și să nu-ți spurci sufletul cu gînduri viclene; și pacea lui Dumnezeu va veni peste tine aducînd iubire.

● Nu da urechea ta limbii celui ce defaimă, nici limba ta urechii iubitorului de ponegrire, ascultînd sau grăind cu plăcere cele rele împo-

Despre conștiință

(Urmare din pag. 1)

căruia în mod direct. „Vezi ce faci! Ia aminte!“ Împacă-te, cu pîrîșul tău, atît timp cît ești pe drum cu el. Apoi adaugă, pentru a arăta caracterul redutabil și periculos al acestei situații: „Ca să nu te dea judecătorului și el să te arunce în temniță.“ Și după aceea: „Eu ți-am spus că nu vei ieși pînă vei plăti cel din urmă ban.“ Căci conștiința este aceea, precum am zis, care ne învață ceea ce este bine și ceea ce este rău, prin muștrarea ei; ea este aceea care ne arată ceea ce este de făcut și ceea ce nu este de făcut. Ea este aceea care ne va acuză în veacul viitor.

Însă păzirea conștiinței prezintă o mare diversitate de aplicări. Trebuie să o păzim cu privire la Dumnezeu, cu privire la semenii, cu privire la lucrurile materiale. Cu privire la Dumnezeu, avînd grijă de a nu nesocoti poruncile ei chiar în lucrurile care nu sînt cunoscute de oameni și de care trebuie să dăm seama. Fiecare păstrează conștiința sa față de Dumnezeu, în taină, de pildă, atunci cînd nu neglijează rugăciunea, cînd nu este lipsit de grijă față de pasiuni care vin asupra inimii și nu consimte cu ele.

Atunci are conștiința trează față de Dumnezeu cînd evită să judece pe aproapele său, fără să știe el, într-un cuvînt pentru tot ce se petrece în taină și pe care nimeni nu cunoaște decît Dumnezeu și conștiința noastră și aceasta în fața lui Dumnezeu.

Conștiința față de aproapele constă în a nu face absolut nimic ceea ce știm că rănește sau asuprește pe aproapele nostru, fie că este o acțiune, o vorbă, o atitudine sau o privire. Căci sînt și atitudini care rănesc pe semenii. O privire, de pildă, poate supăra. Scurt spus, ori de cîte ori omul știe că face ceva care ar tulbura pe aproapele, conștiința sa este aceea care îl aprobă sau îl muștră. De aceea trebuie să avem grijă de conștiința față de oameni.

În sfîrșit, să păzim conștiința față de lucrurile materiale. Aceasta înseamnă să ne păzim de a le folosi în scopuri rele, de a nu lăsa să se piardă sau de a nu fi așezate la locul lor. Conștiința față de lucrurile materiale ne călăuzește și cum să ne îngrijim trupul, cum să ne îmbrăcăm.

Prin îmbrăcăminte putem să trezim sau invidia semenilor sau să ducem în ispită. Conștiința este aceea care ne indică atitudinea și felul corect, sănătos și folositor de îmbrăcăminte.

Același lucru se poate spune și despre alimente. Putem să ne saturăm cu legume și cu fructe sau mîslime. Însă în loc de a ne mulțumi cu acestea, putem cădea în lăcomie față de mîncare. Și aceasta e împotriva conștiinței.

Părinții ne spun că nu trebuie să lășăm conștiința să adoarmă, pentru orice lucru. Trebuie să fim totdeauna cu luare-aminte și să ne păzim de toate greșelile care ne duc în pericol. Să avem o conștiință trează față de lucruri ca ele să nu devină pentru noi un subiect de condamnare.

Traducere după Sf. Doroteu de Gaza (sec. VI d. H.), de părintele Vasile

Dar la Sf. Altar

Imi strîng durerea-n inimă, ca-n teasc.
Din ea, mustind, poemele se nasc;
Și fierbe mustu-n clocot rubiniu,
În buți cu cerc de fier deabia-l mai țiu.
S-a limpezit apoi în căni de lut
Și locul de mireasmă s-a umplut.
Ulcelele-nflorite îl cuprind
În smălțul lor... Și minile se-ntind...
Să spumege poemul lucitor
Din strofele cu flori în smălțul lor,
Să-l duc la Jertfa Domnului în dar,
Să stea-n potir, pe masa din Altar.
Atunci din rănile lui Dumnezeu
Va curge sînge sfînt în vinul meu.
E clipa jertfei. Voi cei luminați,
Voi cei spovediți, luați, mîncăți.

V. Lațcu

triva aproapelui, ca să nu cazi din dragostea dumnezeiască și să te afli străin de viața veșnică.

● Necurăția trupului este păcatul cu fapta.

● Prieten adevărat este acela care îndură necazurile, nevoile și nenorocirile aproapelui, atunci cînd acela e încercat, ca pe ale sale, fără zgomot și fără tulburare.

Culegere,

D. Călugăr